

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

В.П. Решетило, О.Ю. Єгорова

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ»**

*(для студентів 2 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.030601 –
«Менеджмент»)*

Харків – ХНАМГ – 2009

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» (для студентів 2 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.030601 – «Менеджмент») / Укл.: Решетило В.П., Єгорова О. Ю. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 23 с.

Укладачі: В.П. Решетило, О.Ю. Єгорова

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: к.е.н., доц. Островський І.А.

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії (протокол №8 від 5.05.2009р.)

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
2.1. Структура навчальної дисципліни й розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	9
2.2. Зміст дисципліни.....	10
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	17
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення	21

ВСТУП

Національне господарство кожної країни складається з сукупності різноманітних галузей, кожна з яких має свої особливості економічної діяльності. Економічні відносини, які виникають між ними і всередині них і будуються на основі загальних принципів і моделей господарської діяльності, вивчає дисципліна «Основи економічної теорії». Засвоєння студентами основних економічних категорій, понять, законів і закономірностей – необхідна передумова успішного вивчення у подальшому макро- та мікроекономіки, інших теоретичних економічних дисциплін.

Курс «Основи економічної теорії» є нормативним для студентів напряму підготовки 6.030601 – «Менеджмент». Участь нашої держави в Болонському процесі обумовлює впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, що є нашим національним варіантом ECTS. 15 навчальних тем згруповані у 3 змістовних модулі (далі ЗМ) з відповідним поточним і підсумковим контролем.

Програма навчальної дисципліни складена на основі:

- ГСВОУ: ОКХ бакалавра напряму підготовки 0502–«Менеджмент» 2001 р.
- ГСВО: ОПП підготовки бакалавра за напрямом 0502–«Менеджмент» 2001 р.
- СВО ХНАМГ: Навчальні плани підготовки бакалаврів напряму 6.030601 – «Менеджмент» 2007 р.

Програма ухвалена на засіданні кафедри економічної теорії ХНАМГ (протокол №1 від 30.08.2007 р.) і вченою Радою факультету економіки та підприємництва.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни є набуття майбутніми фахівцями глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам, формування навичок аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Основними завданнями є: пізнання економічної теорії як науки, її предмету, методів та функцій; розкриття основного змісту сучасних шкіл економічної теорії; аналіз закономірностей розвитку ринкової економіки як основи функціонування різних сучасних господарських систем; характеристика основних рис та особливостей розвитку перехідних економік; розкриття закономірностей суспільного відтворення, економічного зростання та циклічних коливань в економіці; сучасні процеси глобалізації світогосподарських зв'язків та шляхи вирішення загально цивілізаційних проблем людства.

1.1.2.Предметом вивчення дисципліни є основоположні економічні категорії, економічні закони та принципи функціонування економічних систем, економічні відносини, господарчі механізми та дії людей, спрямовані на ефективне господарювання в умовах обмежених економічних і природних ресурсів, особливості ринкових перетворень економіки України, сучасні процеси глобалізації економічного життя людства.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
вихідна	1) макроекономіка;
	2) мікроекономіка;
	3) міжнародні економічні відносини;
	4) основи зовнішньоекономічної діяльності

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ (3,0 / 108)

ЗМ 1. *Загальні основи соціально-економічного розвитку суспільства*

- 1.1. Предмет і функції економічної теорії. Основні методи пізнання соціально-економічних процесів
- 1.2. Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси
- 1.3. Економічна система суспільства. Відносини власності.
- 1.4. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція
- 1.5. Теорія грошей

ЗМ 2. *Теоретичні основи ринкової економіки. Перехідна економіка*

- 2.1. Ринкова економіка: суть, функції і структура.
Суб'єкти ринкової економіки
- 2.2. Капітал як економічна категорія і фактор виробництва.
Оборот капіталу. Інфраструктура ринку і капітал сфери обігу
- 2.3. Монополія та конкуренція в ринковій економіці. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки
- 2.4. Закономірності та особливості розвитку перехідних економік.
Підприємство (фірма) в перехідній економіці
- 2.5. Теоретичні аспекти ринкової трансформації економіки України

ЗМ 3. *Економічна теорія та економічна політика держави. Закономірності розвитку світового господарства*

- 3.1. Економічна теорія – наукова основа економічної політики держави.
Держава та її економічні функції в ринковій економіці
- 3.2. Фінансово-кредитна система
- 3.3. Економічне відтворення та економічне зростання. Циклічні коливання в економіці
- 3.4. Доходи, їх джерела та розподіл. Зайнятість та відтворення робочої сили в перехідній економіці
- 3.5. Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок.
Глобалізація світогосподарських зв'язків та загальноцивілізаційні проблеми людства

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності	Функції діяльності у виробничій сфері
Репродуктивний рівень Проникати в сутність явищ і процесів реального світу, свідомо використовувати наукові знання в пізнавальній та професійній діяльності	Виробнича	Організаційна
Орієнтуватись у глобальних проблемах економічного розвитку світових господарських зв'язків, інтеграції України у систему міжнародного поділу праці	Виробнича	Організаційна
Алгоритмічний рівень Захищати інтереси держави, поєднувати суспільні, колективні та індивідуальні інтереси	Виробнича	Організаційна
Евристичний рівень Ураховувати соціальні аспекти впливу рішень, що приймаються, на співробітників, споживачів, місцеві спільноти	Соціально-виробнича	

1.4. Рекомендована основна навчальна література

2. Економічна теорія: політекономія / За ред. В.Д. Базилевича – К.: Знання-Прес, 2003. – 581 с.
3. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. А.А. Чухна. – К.: Вища школа, 2001.
4. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник / Г.Н.Климко та ін. – К.: Знання-Прес, 2002. – 615 с.
5. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В.М.Гейця. – К.: Вища школа, 2003. – 591 с.
6. Політична економія: Навч. посібник / За ред. К.Т. Кривенка. – К.: КНЕУ, 2006. - 556 с.
7. Тестові завдання та методика їх оцінювання за змістовими модулями з дисципліни «Основи економічної теорії» (для студентів 1 курсу всіх форм навчання спеціальності 6. 050200 «Менеджмент організацій»). Укл.: Решетило В.П., Чуприна О.О., Науменко М.С. – Харків: ХНАМГ, 2007.
7. Конспект лекцій з модуля «Основи економічної теорії» (для студентів всіх форм навчання напряму 6. 030601 - «Менеджмент»). Укл.: Чуприна О.О., Федотова Ю.В. – Харків: ХНАМГ, 2008 – 137 с.

1.5. Анотації програм навчальної дисципліни

Анотації програми навчальної дисципліни ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Мета: набуття майбутніми фахівцями глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам, формування навичок аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Предмет: основоположні економічні категорії, економічні закони та принципи функціонування економічних систем, економічні відносини, господарчі механізми та дії людей, спрямовані на ефективне господарювання в умовах обмежених економічних і природних ресурсів, особливості ринкових перетворень економіки України, сучасні процеси глобалізації економічного життя людства.

Зміст: загальні основи соціально-економічного розвитку суспільства; теоретичні основи ринкової економіки, перехідна економіка; економічна теорія та економічна політика держави, закономірності розвитку світового господарства.

Аннотация программы учебной дисциплины ОСНОВЫ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ТЕОРИИ

Цель: приобретение будущими специалистами глубоких экономических знаний; формирование у них нового экономического мышления, адекватного рыночным отношениям; формирование навыков анализировать реальные экономические процессы и принимать обоснованные решения по поводу экономических проблем, связанных с их будущей практической деятельностью..

Предмет: основополагающие экономические категории, экономические законы и принципы функционирования экономических систем, экономические отношения, хозяйственные механизмы и действия людей, направленные на эффективное хозяйствование в условиях ограниченных экономических и природных ресурсов, особенности рыночных преобразований экономики Украины, современные процессы глобализации экономической жизни человечества.

Содержание: общие основы социально-экономического развития общества; теоретические основы рыночной экономики; переходная экономика; экономическая теория и экономическая политика государства, закономерности развития мирового хозяйства.

***Abstract of the discipline program* BASES OF ECONOMIC THEORY**

Objective: the future specialists' deep knowledge obtaining and forming their economic way of thoughts which is market relationships adequate; forming their skills of real economic processes analyzing and well-grounded decisions of economic problems finding.

Subject: the fundamental economic categories, economic laws and principles of economic systems' functioning; economic relationships, economic mechanisms and people's activities which is effective management in the limited economic and natural resources oriented; distinctive features of market transformation of Ukrainian economy; the modern global processes in economic life of mankind.

Contents: the general basis of social-economic development of the society; theoretic basis of market economy, transitional economy; economic theory and economic policy of the state, mechanism of the world economy development.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни і розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

2.1.1. Структура навчальної дисципліни

Призначення: підготовка бакалавра	Напрямок, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<i>Кількість кредитів,</i> відповідно ECTS –3,0 <i>Модулів – 1</i> <i>Змістових модулів –3</i> <i>Загальна кількість</i> <i>годин – 108</i>	<i>Напрямок підготовки –</i> 6.030601 – «Менеджмент» <i>Освітньо- кваліфікаційний</i> <i>рівень – бакалавр</i>	<i>Нормативна</i> <i>Рік підготовки –</i> другий <i>Семестр – 3</i> <i>Аудиторні заняття:</i> Лекції – 6 Практичні – 4 <i>Самостійна робота –98</i> <i>Від підсумкового</i> <i>контролю –</i> екзамен
Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 9% до 91%		

2.1.2. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

(за робочими навчальними планами заочної форми навчання)

Напрям (шифр, абревіатура)	Всього, кредит / годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб.	КП/КР	РГР		
6.030601 «Менеджмент»	3,0/108	3	10	6	4	-	98	15	-	-	3	-

2.2. Зміст дисципліни

2.2.1. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ (3,0/180)

ЗМ 1. Загальні основи соціально-економічного розвитку суспільства (1,0 /36)

1.1. Предмет і функції економічної теорії. Основні методи пізнання соціально-економічних процесів.

Виникнення і розвиток економічної теорії. Предмет економічної теорії. Економічні категорії, закони і принципи. Функції економічної теорії. Методи пізнання соціально-економічних процесів.

1.2. Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси.

Економічні потреби суспільства, їхня суть та структура. Корисність. Закон спадної граничної корисності. Економічний закон зростання потреб. Економічні інтереси: сутність, суб'єкти, класифікація. Взаємодія потреб та інтересів як рушійна сила соціально-економічного прогресу.

1.3. Економічна система суспільства. Відносини власності.

Періодизація суспільного розвитку. Економічна система: сутність, типи, структурні елементи. Власність: сутність, типи та роль в економічній системі. Місце і роль людини в економічній системі.

1.4. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція.

Сутність і структура суспільного виробництва. Основні фактори суспільного виробництва. Ефективність виробництва та її економічні та соціальні показники. Форми організації суспільного виробництва. Економічні та неекономічні блага. Товар та його властивості. Альтернативні теорії вартості. Закон вартості, його сутність та функції.

1.5. Теорія грошей.

Концепції виникнення грошей. Функції грошей. Закони грошового обігу. Грошова система. Інфляція: сутність, види, наслідки.

ЗМ 2. Теоретичні основи ринкової економіки. Перехідна економіка (1,0/36)

2.1. Ринкова економіка: суть, функції і структура. Суб'єкти ринкової економіки.

Ринкове господарство. Риси, структура та функції ринку. Основні суб'єкти ринкової економіки. Держава як суб'єкт ринкового господарства. Попит та пропозиція як елементи ринку.

2.2. Капітал як економічна категорія і фактор виробництва. Обороти капіталу. Інфраструктура ринку і капітал сфери обігу.

Капітал як економічна категорія товарного виробництва. Витрати виробництва: сутність та класифікація. Економічна природа прибутку. Кругооборот і оборот промислового капіталу. Амортизація і відтворення основного капіталу. Особливості функціонування торговельного та позичкового капіталу. Інфраструктура ринку.

2.3. Монополія та конкуренція в ринковій економіці. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки.

Сутність, функції та види конкуренції. Природа виникнення монополізму. Аграрні відносини, їхній зміст і особливості. Земельна рента, її сутність, види і механізм утворення. Ринок земельних ресурсів. Ціна землі. Агропромислова інтеграція й агропромисловий комплекс. Державна політика регулювання і підтримки сільськогосподарського виробництва.

2.4. Закономірності та особливості розвитку перехідних економік. Підприємство (фірма) в перехідній економіці.

Сутність і закономірності еволюційного переходу економічної системи до наступного типу. Зміст та основні риси перехідних економічних систем. Передумови переходу економіки постсоціалістичних країн до ринкових відносин. Концепції переходу постсоціалістичних країн до ринкової економіки. Основні напрямки формування сучасних ринкових відносин. Інституційні та економічні перетворення. Підприємство, фірма як основна ланка ринкової трансформації економіки країни.

2.5. Теоретичні аспекти ринкової трансформації економіки України.

Основні напрямки ринкової трансформації економіки України. Роздержавлення і приватизація як основа ринкових перетворень економіки. Структурна перебудова економіки. Реформування фінансово-податкової та грошово-кредитної систем. Шляхи входження України в світове господарство.

ЗМ 3. Економічна теорія та економічна політика держави. Закономірності розвитку світового господарства (1,0/36)

3.1. Економічна теорія – наукова основа економічної політики держави. Держава та її економічні функції в ринковій економіці.

Економічна теорія як підґрунтя економічної політики. Економічна роль держави. Політика державного регулювання економіки.

3.2. Фінансово-кредитна система.

Фінансово-грошова система. Податково-бюджетна політика держави. Грошово-кредитна політика держави.

3.3. Економічне відтворення та економічне зростання. Циклічні коливання в економіці

Відтворення та економічне зростання на макрорівні. Показники макроекономічного рівня господарювання. Економічна рівновага і циклічність суспільного виробництва.

3.4. Доходи, їх джерела та розподіл. Зайнятість та відтворення робочої сили в перехідній економіці.

Система розподілу доходів. Зайнятість і ринок праці.

3.5. Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок. Глобалізація світогосподарських зв'язків та загальноцивілізаційні проблеми людства.

Сутність світового господарства, його структура і суперечності. Економічні аспекти глобальних проблем. Традиційні і стратегічні МЕВ. Платіжний баланс. Зовнішньоекономічні відносини і проблеми інтеграції України у світове господарство.

2.2.2. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит /годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль: «Основи економічної теорії»	3,0/108	6	4	-	98
ЗМ 1. Загальні основи соціально-економічного розвитку суспільства	1,0/36	2	2	-	32
ЗМ 2. Теоретичні основи ринкової економіки. Перехідна економіка	1,0/36	2	1	-	33
ЗМ 3. Економічна теорія та економічна політика держави. Закономірності розвитку світового господарства	1,0/36	2	1	-	33

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. Найбільш складні теоретичні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення й закріплення знань має самостійна робота студентів.

2.2.3. Лекційний курс (денне навчання)

	Зміст	Кількість годин за напрямками (шифр, аббревіатура)
		6.030601 – «Менеджмент»
ЗМ 1. Загальні основи соціально-економічного розвитку суспільства		2
1.1.	Предмет і функції економічної теорії. Основні методи пізнання соціально-економічних процесів	0,5
1.2.	Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси	-
1.3.	Економічна система суспільства. Відносини власності.	0,5
1.4.	Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція	0,5
1.5.	Теорія грошей	0,5
ЗМ 2. Теоретичні основи ринкової економіки. Перехідна економіка		2
2.1.	Ринкова економіка: суть, функції і структура. Суб'єкти ринкової економіки	0,5
2.2.	Капітал як економічна категорія і фактор виробництва. Обороти капіталу. Інфраструктура ринку і капітал сфери обігу	1
2.3.	Монополія та конкуренція в ринковій економіці. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки	0,5
2.4.	Закономірності та особливості розвитку перехідних економік. Підприємство (фірма) в перехідній економіці	-
2.5.	Теоретичні аспекти ринкової трансформації економіки України	-
ЗМ 3. Економічна теорія та економічна політика держави. Закономірності розвитку світового господарства		2
3.1.	Економічна теорія – наукова основа економічної політики держави. Держава та її економічні функції в ринковій економіці	0,5
3.2.	Фінансово-кредитна система	0,5
3.3.	Економічне відтворення та економічне зростання. Циклічні коливання в економіці	0,5
3.4.	Доходи, їх джерела та розподіл. Зайнятість та відтворення робочої сили в перехідній економіці	0,5
3.5.	Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок. Глобалізація світогосподарських зв'язків та загальноцивілізаційні проблеми людства.	-
РАЗОМ		6

2.2.4. Практичні (семінарські) заняття(денне навчання)

	Зміст	Кількість годин за напрямами (шифр, аббревіатура)
		6.030601 – «Менеджмент»
ЗМ 1. Загальні основи соціально-економічного розвитку суспільства		2
1.1.	Предмет і функції економічної теорії. Основні методи пізнання соціально-економічних процесів	0,5
1.2.	Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси	-
1.3.	Економічна система суспільства. Відносини власності.	0,5
1.4.	Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція	0,5
1.5.	Теорія грошей	0,5
ЗМ 2 . Теоретичні основи ринкової економіки. Перехідна економіка		1
2.1.	Ринкова економіка: суть, функції і структура. Суб'єкти ринкової економіки	0,5
2.2.	Капітал як економічна категорія і фактор виробництва. Оборóт капіталу. Інфраструктура ринку і капітал сфери обігу	0,5
2.3.	Монополія та конкуренція в ринковій економіці. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки	-
2.4.	Закономірності та особливості розвитку перехідних економік. Підприємство (фірма) в перехідній економіці	-
2.5.	Теоретичні аспекти ринкової трансформації економіки України	-
ЗМ 3. Економічна теорія та економічна політика держави. Закономірності розвитку світового господарства		1
3.1.	Економічна теорія – наукова основа економічної політики держави. Держава та її економічні функції в ринковій економіці	0,5
3.2.	Фінансово-кредитна система	-
3.3.	Економічне відтворення та економічне зростання. Циклічні коливання в економіці	-
3.4.	Доходи, їх джерела та розподіл. Зайнятість та відтворення робочої сили в перехідній економіці	0,5
3.5.	Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок. Глобалізація світогосподарських зв'язків та загальноцивілізаційні проблеми людства.	-
РАЗОМ		4

2.2.5. Самостійна навчальна робота студента

Самостійна навчальна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем процесів обробки та утилізації осадів.

Форми самостійної роботи (за змістовними модулями)	Години	Форма звіту
ЗМ 1. Загальні основи соціально-економічного розвитку суспільства 1.Огляд основної та додаткової літератури 2.Вивчення категорій 3.Вивчення теми “Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси.” 4. Узгодження плану контрольної роботи	32 15 2 12 3	Конспект, реферат
ЗМ 2. Теоретичні основи ринкової економіки. Перехідна економіка 1. Огляд основної та додаткової літератури 2.Вивчення категорій 3.Вивчення теми “Закономірності та особливості розвитку перехідних економік. Підприємство (фірма) в перехідній економіці” 4.Вивчення теми “Теоретичні аспекти ринкової трансформації економіки України.” 5. Підготовка тексту контрольної роботи	33 12 2 6 6 7	Конспект, реферат
ЗМ 3. Економічна теорія та економічна політика держави. Закономірності розвитку світового господарства 1.Огляд основної та додаткової літератури 2.Вивчення категорій 3.Вивчення теми “Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок. Глобалізація світогосподарських зв’язків та загальноцивілізаційні проблеми людства” 4.Виправлення зауважень та захист контрольної роботи	33 14 2 12 5	Конспект, реферат
Разом	98	

ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

- 1.Предмет і метод економічної теорії.
2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси.
- 3.Процес суспільного виробництва, його зміст, фактори та ефективність.
- 4.Матеріальні основи розвитку сучасної цивілізації.

5. Економічна система суспільства.
6. Відносини власності.
7. Форми організації суспільного виробництва.
8. Сутність товарного виробництва. Товар і його властивості.
9. Гроші як економічна категорія.
10. Основні рушійні сили та економічні закони товарного виробництва.
11. Сутність ринку, його функції та моделі.
12. Класифікація ринків і загальні ознаки їх функціонування.
13. Ринкове господарство і його основні суб'єкти.
14. Інфраструктура ринку і капітал сфери обігу.
15. Сучасний ринок, його структура і функції.
16. Конкуренція і монополія в ринковій системі.
17. Домогосподарство як суб'єкт ринкової економіки.
18. Підприємство і підприємництво.
19. Капітал і наймана праця.
20. Винагорода за працю в ринковій економіці. Сутність заробітної плати.
21. Підприємництво в аграрній сфері економіки.
22. Сутність земельної ренти та її форми.
23. Особливості відтворення в аграрній сфері економіки.
24. Сутність державного регулювання економіки.
25. Форми суспільного продукту в процесі відтворення.
26. Розподіл національного доходу. Споживання і заощадження.
27. Економічне зростання і його чинники. економічні цикли.
28. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх державне регулювання.
29. Господарський механізм у системі регулювання суспільного виробництва.
30. Фінансово-грошова система ринкової економіки.
31. Соціалістична економічна система та її еволюція.
32. Закономірності та особливості розвитку перехідних економік.
33. Економічний устрій в умовах трансформації від командно-адміністративної системи господарювання до ринкових відносин.
34. Загальна характеристика світового господарства.
35. Міжнародний поділ праці і спеціалізація.
36. Інтернаціоналізація господарських відносин і продуктивних сил.
37. Міжнародна економічна інтеграція як вищий рівень інтернаціоналізації господарських відносин.
38. Форми міжнародних економічних відносин.
39. Міжнародна торгівля та її економічні основи.
40. Сутність і форми міжнародного руху капіталу.
41. Міжнародні валютно-фінансові відносини.
42. Зовнішньоекономічні відносини і проблеми інтеграції України у світове господарство.
43. Основні напрями, форми і суб'єкти зовнішньоекономічних відносин України.
44. Економічні аспекти глобальних проблем.
45. Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем та розвитку світового господарства.

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

2.3.1. Види та засоби поточного контролю

Види контролю та їх стислий зміст	Обсяг у годинах	
	Денне навчання	Заочне навчання
1. Тестування	-	1,0
2. Контрольна робота	-	15,0

2.3.2. Види та засоби підсумкового контролю

Види контролю та їх стислий зміст
1. Іспит за екзаменаційними білетами, які включають два питання і задачу

2.3.3. Методи й критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- оцінювання роботи студента під час практичних занять;
- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля;
- підготовка і захист курсової роботи;
- складання іспиту.

Навчальним планом з дисципліни передбачено складання екзамену. Для оцінювання знань використовують чотирибальну національну шкалу та стобальну шкалу оцінювання ECTS.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має метою перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою. При оцінюванні виконання практичних завдань увага приділяється їх якості й самостійності.

Поточний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля і вміння застосувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді письмового контролю (тестування). Поточний контроль проводиться у письмовій формі по

закінченню кожного із змістових модулів після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал і проведені практичні завдання в межах кожного з чотирьох змістових модулів.

Порядок і критерії оцінювання тестового контролю знань, навичок та умінь студентів

Тестовий контроль знань, умінь і навичок студентів дозволяє ефективно й об'єктивно оцінювати успішність студентів. Критерії оцінювання тестових завдань залежать від їх типу.

Тестові завдання закритої форми

Тест-завдання закритої форми різняться за принципами побудови і відповідно мають і різні оцінювальні бали.

Прості альтернативні тест-завдання використовують для грубої перевірки правильності вибору або прийняття рішення у згорнутій формі й передбачають наявність двох варіантів організації відповіді типу „так - ні”; „правильно - неправильно” тощо. *Оцінюються 1 бал.*

Тест-завдання з простим множинним вибором за принципом класифікації використовують тоді, коли кількість можливих варіантів відповідей менше трьох, але відповідь більш складна, ніж відповідь типу „так-ні”. Їх доцільно використовувати під час перевірки умінь вільно орієнтуватися у групі схожих понять, явищ, процесів тощо. *Оцінюються в 1 бал.*

Тестові завдання з множинним вибором за принципом кумуляції, доцільно використовувати для перевірки повноти знань і умінь. Запитальна частина таких завдань в основному має порівняльний зміст: одна з декількох відповідей має бути найкращою, можливо правильною, найбільш правильною, найбільш повною, що частіше трапляється. У зв'язку з цим у запитальній частині завдань використовують вирази типу „як правило”, „звичайно”, „частіше за все” „головна причина”, „найбільш часто”, „найчастіше”. *Оцінюються в 2 бали.*

Тестові завдання з множинним вибором за принципом циклічності, використовуються для перевірки знань та умінь, якщо відповіді побудовані за принципом циклічності. *Оцінюються в 2 бали.*

Тестові завдання за принципом подвійної альтернативи передбачають, що після запитання, яке є незакінченим твердженням, фрагментом, ситуацією тощо, подається п'ять (два, три,...) відповідей і серед них необхідно обрати одну найбільш правильну (найповнішу) відповідь. *Оцінюються в 2 бали.*

Тестові завдання на відповідність(на асоціативні зв'язки) дають можливість установити знання фактів, взаємозв'язків і знання термінології, позначень, методик тощо. *Оцінюються в 1 бал одна правильна відповідь.*

Тестові завдання на порівняння і протиставлення (на аналіз взаємозв'язку), рекомендуються для перевірки умінь виявляти розпізнавальні ознаки різних явищ, ситуацій тощо. Виконання таких завдань передбачає аналіз запропонованого матеріалу, його синтез та вміння зробити висновки. У разі аналізу запропонований для тестування матеріал поділяється на окремі частини і визначається їхні взаємовідносини; у разі синтезу – окремі частини або

елементи запропонованого матеріалу поєднуються в одне ціле. *Оцінюються в 5 балів.*

Тестові завдання, побудовані за принципом запитань із множинними відповідями. Тестові завдання з множинними відповідями „правильно-неправильно” використовуються у ситуаціях, коли відповіді або рішення можуть бути тільки правильними або неправильними, не мають жодних відтінків і є категоричними. Крім того, досить часто на запропоновані запитання існує декілька правильних відповідей. У такому разі вважається, що тестується глибина знань, розуміння різних аспектів явищ, процесів тощо.

Завдання цього типу містять основу, до якої, як правило, пропонується чотири пронумеровані відповіді. Така основа може подаватися у формі твердження, фрагменту тексту, ілюстрації тощо. Відповіді повинні бути тільки правильними або тільки неправильними (на відміну від ТЗ з однією найбільш правильною відповіддю). В інструкції наведено правило вибору відповіді. *Оцінюються в 5 балів.*

Тестові завдання на визначення причинної залежності використовуються з метою перевірки розуміння певної причинної залежності між двома явищами. Запитання складається так, що кожне з двох тверджень, пов'язаних сполучником „тому, що”, є повним і чітко сформульованим реченням. При виконанні такого завдання спочатку необхідно визначити правильне чи неправильне кожне з двох тверджень окремо, а тільки потім, якщо обидва твердження правильні, визначити, правильна чи неправильна причинна залежність між ними. *Оцінюються такі тест завдання в 5 балів.*

Тест-задачі передбачають перевірку навиків практичного застосування теоретичних знань, уміння робити економічні висновки й прогнози щодо діяльності економічних суб'єктів у певних виробничих ситуаціях. *Оцінюються такі тест-завдання в 5 балів.*

Тестові завдання відкритого типу

Тестові завдання відкритого типу передбачають вільні відповіді. Вони не мають запропонованих варіантів відповідей і використовуються для виявлення знань термінів, визначень, понять тощо. За змістом тестові завдання відкритого типу являють собою твердження з невідомою змінною. *Оцінюються – в 1 бал - одне правильно вставлене слово, позначення, показник тощо.*

Проведення підсумкового контролю

Умовою допуску до екзамену є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями.

Екзамен здійснюється у письмовій формі за екзаменаційними білетами, що містять два теоретичні питання і задачу, що дає можливість здійснити оцінювання знань студента з усієї дисципліни. Екзаменаційні відповіді за білетами оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою

Оцінювання знань за 4-бальною системою за національною шкалою:

Оцінку „відмінно” ставлять, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих і основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних

документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка „дуже добре”. Теоретичні запитання розкрито повністю на основі програмного і додаткового матеріалу. При виконанні практичного завдання студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка „добре”. Теоретичні запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичне завдання виконано взагалі правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка „задовільно”. Теоретичні запитання розкрито повністю, проте при викладанні програмного матеріалу допущені незначні помилки. При виконанні практичних завдань без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускає помилки.

Оцінка „задовільно (достатньо)”. Теоретичні питання розкрито неповністю, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання студент припускається значної кількості помилок та зустрічається зі значними труднощами.

Оцінка „незадовільно”. Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

Оцінка „незадовільно”. Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання.

2.4. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література	
1. Економічна теорія: політекономія / За ред. В.Д. Базилевича – К.: Знання-Прес, 2007. – 719 с.	1-4
2. Зазимко А.З. Політична економія: Структурно-логічний навч. посіб. – К.: КНЕУ; 2006. – 358 с.	1-4
3. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник / Г.Н.Климко та ін. – К.: Знання-Прес, 2002. – 615 с.	1-4
4. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В.М.Гейця. – К.: Вища школа, 2003. – 591 с.	1-4
5. Політична економія: Навч. посібник / За ред. К.Т. Кривенка. – К.: КНЕУ, 2005. - 508 с.	1-4
2. Додаткові джерела	
1. Конституція (Основний Закон) України. – К., 2005. – 36 с.	1,3,4
2. Гринів Л.С., Кічурчак М.В. Національна економіка: Навч. Посібник. – Львів: «Магнолія», 2008. – 464 с.	2,3
3. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2008. – 440 с.	2,3,4
4. Довбенко М.В. Сучасна економічна теорія (Економічна нобелеологія): Навч. посіб. – К.: Вид. центр «Академія», 2005. – 254 с.	1-4
5. Історія економічних вчень: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004. – 1430 с.	1-4
6. Ковальчук В.М., Лазарович М.В., Сарай М.І. Історія економіки та економічної думки: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. - 647 с.	1-4
7. Макроекономіка : Підручник / За ред. В.Д. Базилевича – К.: Знання, 2004. -851 с.	1–2
8. Національна економіка: Навч. Посібник / За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 280 с.	1–2
9. Національна економіка: підручник / За ред. П.В. Круша. – К.: Каравела; Піча Ю.В., 2008. – 416 с.	1–2
10. Нуреев Р.М. Курс мікроекономіки: Учебник для вузов. – М.: НОРМА, 2002. – 432 с.	1,2,41-4

1	2
3. Методичне забезпечення	
1. Конспект лекцій з модуля «Основи економічної теорії» (для студентів всіх форм навчання напряму б. 030601 - «Менеджмент»). Укл.: Чуприна О.О., Федотова Ю.В. – Харків: ХНАМГ, 2008 – 137 с.	1-4
2. Тестові завдання та методика їх оцінювання за змістовими модулями з дисципліни «Основи економічної теорії» (для студентів 1 курсу всіх форм навчання спеціальності б. 050200 «Менеджмент організацій»). Укл.: Решетило В.П., Чуприна О.О., Науменко М.С. – Харків: ХНАМГ, 2007.	1-4
4. Ресурси ІНТЕРНЕТ	
1. Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку: http://www.ssmc.gov.ua	1-4
2. Державний комітет із статистики: http://www.ukrstat.gov.ua	1-4
3. Кабінет Міністрів України: http://www.kmu.gov.ua	1-4
4. Міністерство економіки: http://www.me.gov.ua	1-4
5. Міністерство фінансів: http://www.minfin.gov.ua	1-4
6. Національний банк України: http://www.bank.gov.ua	1-4
7. Світовий банк: http://www.worldbank.org.ru	1-4
8. Цифровий репозиторій ХНАМГ: http://eprints.ksame.kharkov.ua	1-4

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни і робоча програма дисципліни «Основи економічної теорії» (для студентів 2 курсу заочної форми навчання напрямку підготовки 6.030601 – «Менеджмент»)

Укладачі: Валентина Петрівна Решетило, Ольга Юріївна Єгорова

Верстка: Малюга О. І.

План 2009, поз. 508Р

Підп. до друку 11.06.2009	Формат 60x84 1/16	Папір офісний.
Друк на ризографії.	Умовн.-друк. арк. 1,4	Обл.-вид. арк. 1,7
Замовл. № 4609	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ
61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12